

CHILDREN'S RIGHTS ARE A PRIORITY FOR NEW UZBEKISTAN

Mashkhurakhon Qosimova

student

academic lyceum of the University of World Economy and Diplomacy
Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: rights of the child, declaration, Convention on the Rights of the Child, responsibilities of parents, normative documents.

Received: 18.12.23

Accepted: 20.12.23

Published: 22.12.23

Abstract: In this article, the author outlined his research on the study of children's rights. For the full and harmonious development of his personality, a child needs love and understanding. He should, whenever possible, grow up under the care and responsibility of his parents and in any case in an atmosphere of love and moral and material security; a young child should not, except in exceptional circumstances, be separated from his mother.

YANGI O'ZBEKISTON UCHUN BOLALAR HUQUQLARI USTUVOR YO'NALISH HISOBLANADI

Mashxuraxon Qosimova

o'quvchi

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litseyi
Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: bola huquqlari, deklaratsiya, Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiya, ota-onalarning majburiyatlari, normativ hujjatlar.

Annotatsiya: Ushbu maqolada muallif bolalar huquqlarini o'rganish bo'yicha o'z tadqiqotlarini bayon qildi. O'z shaxsiyatining to'liq va uyg'un rivojlanishi uchun bolaga sevgi va tushunish kerak. U imkon qadar ota-onasining g'amxo'rliqi va mas'uliyati ostida, har qanday holatda ham mehr-muhabbat, ma'naviy va moddiy ta'minot muhitida o'sishi; yosh bola, istisno holatlar bundan mustasno, onasidan ajralmasligi kerak.

ПАВА ДЕТЕЙ В ПРИОРИТЕТЕ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА

Маишурахон Косимова

Студентка

академического лицея Университета мировой экономики и дипломатии

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: права ребенка, декларация, Конвенция о правах ребенка, обязанности родителей, нормативные документы.

Аннотация: В данной статье автор изложил свои исследования по изучению прав детей. Ребёнок для полного и гармоничного развития его личности нуждается в любви и понимании. Он должен, когда это возможно, расти на попечении и под ответственностью своих родителей и во всяком случае в атмосфере любви и моральной и материальной обеспеченности; малолетний ребёнок не должен, кроме тех случаев, когда имеются исключительные обстоятельства, быть разлучаем со своей матерью.

KIRISH

Bolaning huquqlari - bu voyaga yetmagan shaxsning huquqlari (Bola huquqlari to'g'risidagi konventsiyaga ko'ra, bu 18 yoshga to'lmagan shaxslar).

Xalqaro va milliy miqyosda bola huquqlari bo'yicha ko'plab maxsus hujjatlar mavjud. Bola huquqlari to'g'risidagi xalqaro miqyosdagi asosiy hujjat - Bola huquqlari to'g'risidagi konventsiya (Nyu-York, 1989 yil 20 noyabr) - bola huquqlari to'g'risidagi 54 moddadan iborat hujjat. Konventsiyaga kiritilgan barcha huquqlar barcha bolalarga taalluqlidir.

Bola huquqlarining ta'rifi mantiqan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasining asosiy g'oyalariidan kelib chiqadi. Uning alohida moddasi bolalarga bag'ishlangan. Unda aytilishicha, "Onalik va bolalik alohida g'amxo'rlik va yordam olish huquqini beradi". Shunday qilib, deklaratsiyada e'lon qilingan barcha erkinliklarga bolalarning teng huquqliligini tan olgan holda, xalqaro hamjamiyat bolalarga qo'shimcha yordam va qo'llab-quvvatlash zarurligini tan oladi. Ya'ni, bolalar o'zlarining maxsus ehtiyojlari, shuningdek ekspluatatsiya va suiiste'molliklarga nisbatan zaifligi tufayli qo'shimcha huquqlarga ega.

ASOSIY QISM

Har bir bola oilada yashash va tarbiyalanish, o'z ota-onasini bilish, ularning qaramog'ida bo'lish, ular bilan birga yashash huquqiga ega, bundan uning manfaatlariga zid bo'lgan hollar bundan mustasno.

Bola ota-onasi qo'lida tarbiyalanish, uning manfaatlarini, har tomonlama kamol topishini ta'minlash, insoniy qadr-qimmatini hurmat qilish huquqiga ega.

Ota-onalar bo'lmaganda, ota-onalik huquqidan mahrum qilinganda va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan boshqa hollarda bolaning oilada tarbiyalanish huquqi vasiylik va homiylik organi tomonidan ta'minlanadi.

Bola ota-onasi, bobo-buvisi, aka-uka, opa-singil va boshqa qarindoshlari bilan muloqot qilish huquqiga ega. Ota-onaning nikohini bekor qilish, uning haqiqiy emas deb topilishi yoki ota-onaning ajrashishi bolaning huquqlariga daxl qilmaydi.

Agar ota-onalar alohida yashasa, bola ularning har biri bilan muloqot qilish huquqiga ega. Bola, agar ota-onasi turli shtatlarda yashasa, ular bilan muloqot qilish huquqiga ega.

Ekstremal vaziyatga tushib qolgan bola (ushlash, hibsga olish, qamoqqa olish, tibbiy muassasada bo'lish va boshqalar) qonun hujjatlarida belgilangan tartibda ota-onasi va boshqa qarindoshlari bilan muloqot qilish huquqiga ega.

Bola o'z huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish huquqiga ega.

Bolaning huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish ota-onalar (ularning o'rnini bosuvchi shaxslar) yoki vasiylik va homiylik organi, prokuror va sud tomonidan amalga oshiriladi.

Qonunga muvofiq voyaga etgunga qadar muomalaga layoqatli deb topilgan voyaga etmagan shaxs o'z huquq va majburiyatlarini, shu jumladan, himoya qilish huquqini mustaqil ravishda amalga oshirish huquqiga ega.

Bola ota-onalar (ularning o'rnini bosadigan shaxslar) tomonidan zo'ravonlikdan himoyalaniş huquqiga ega.

Bolaning huquqlari va qonuniy manfaatlari buzilgan taqdirda, shu jumladan ota-onalar (ulardan biri) bolani tarbiyalash, o'qitish bo'yicha majburiyatlarini bajarmagan yoki lozim darajada bajarmagan taqdirda yoki ishda. Ota-ona huquqlarini suiiste'mol qilgan taqdirda, bola o'z himoyasini so'rab vasiylik va homiylik organiga, 14 yoshga to'lganida esa sudga mustaqil ravishda murojaat qilish huquqiga ega.

Bolaning ismi ota-onaning kelishuviga binoan, otasining ismi otasining ismiga ko'ra beriladi.

Bolaning familiyasi ota-onasining familiyasi bilan belgilanadi. Agar ota-onalarning familiyalari boshqacha bo'lsa, ota-onaning roziligi bilan bolaga otasining familiyasi yoki onasining familiyasi beriladi. Ota-onalarning iltimosiga ko'ra, bolaga milliy an'analarga muvofiq otalik va onalik nasli bo'yicha bobosining ismidan olingan familiya berilishi mumkin.

Ota-onalar o'rtasida bolaning ismi va (yoki) familiyasi bo'yicha kelishuv bo'lmasa, yuzaga keladigan kelishmovchiliklar vasiylik va homiylik organi tomonidan hal qilinadi.

Tibbiyot muassasasidan tashqarida tug'ilgan va tibbiy yordam ko'rsatilmagan, tibbiyot muassasasi tomonidan tug'ilganlik to'g'risidagi tibbiy guvohnoma bo'lmagan 16 yoshga to'lgan shaxslarning tug'ilishini qayd etish sud qarori asosida amalga oshiriladi.

Tibbiyot muassasasi tomonidan berilgan tug'ilganlik to'g'risidagi tibbiy guvohnomaga ega bo'lgan 16 yoshga to'lgan va undan katta shaxslarning tug'ilganligini qayd etish ota-onasi yoki ulardan birining arizasi hamda voyaga yetgan bolaning arizasi asosida amalga oshiriladi. .

XULOSA

Ota-onalarning birgalikdagi iltimosiga binoan, bola 16 yoshga to'lgunga qadar, FHDYo organi bolaning manfaatlaridan kelib chiqqan holda, bolaning ismini o'zgartirishga, shuningdek unga berilgan familiyani o'zgartirishga haqli. boshqa ota-onaning familiyasi.

Agar ota-ona alohida yashasa va bola birga yashayotgan ota-ona unga familiyasini berishni istasa, vasiylik va homiylik organi bu masalani bolaning manfaatlaridan kelib chiqib, boshqa ota-onaning fikrini inobatga olgan holda hal qiladi. Ota-onaning fikrini hisobga olish, agar uning turgan joyini aniqlashning iloji bo'lmasa, ota-onalik huquqidan mahrum qilingan, muomalaga layoqatsiz deb topilgan taqdirda, shuningdek, ota-onalar uzrli sabablarsiz bolani tarbiyalash va boqishdan bo'yin tovlagan hollarda zarur emas.

Agar bola bir-biri bilan nikohda bo'lmagan shaxslardan tug'ilgan bo'lsa va otalik qonuniy ravishda belgilanmagan bo'lsa, vasiylik va homiylik organi bolaning manfaatlaridan kelib chiqib, uning familiyasini otasining familiyasiga o'zgartirishga ruxsat berishga haqli. onasi, bunday so'rovni amalga oshirish vaqtida u ko'taradi.

10 yoshga to'lgan bolaning ismini yoki familiyasini o'zgartirish faqat uning roziligi bilan amalga oshirilishi mumkin.

"Farzandlar ota-onasining nasl-nasabi va fuqarolik holatidan qat'i nazar, qonun oldida tengdirlar.

Bolaning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash hamda himoya qilish, uning jismoniy, aqliy va madaniy jihatdan to'laqonli rivojlanishi uchun eng yaxshi shart-sharoitlarni yaratish davlatning majburiyatidir.

Onalik, otalik va bolalik davlat tomonidan muhofaza qilinadi".

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Наргис К., ТОШПУЛАТОВА Н. УЗБЕКИСТОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИДА БОЛАЛАР МАВЗУСИНИ ЁРИТИШНИНГ НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ АСОСЛАРИ.

2. Муродуллаев Д. Значение международно-правовых стандартов в области охраны труда //Review of law sciences. – 2020. – Т. 4. – №. Спецвыпуск. – С. 82-87.

3. Нуралиева З. А. ВОЯГА ЕТМАГАН БОЛАЛАР ШАХСИЙ НОМУЛКИЙ ХУҚУҚЛАРИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2023. – Т. 3. – №. 1. – С. 380-400.

4. Tojjeva M. БОЛАЛАР МАНФААТЛАРИ БИЛАН БОҒЛИҚ НИЗОЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШДА МЕДИАЦИЯНИ ТАРТИБИНИ ҚЎЛЛАШ //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. В5. – С. 510-517.

5. Абдурахмонова М., Имомова Н., Абдурахмонов А. ЎЗБЕКИСТОН УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИДА ИНКЛЮЗИВ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИЛИШИ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 11. – С. 755-765.